

BETEGJOGOK

Kis Kelemen Bence
2020. szeptember 23.
NTP-SZKOLL-19-0022. sz.
Óriás Nándor Szakkollégium

A betegjogok forrásai

A betegjogok katalógusa

A betegjogok tartalma

A betegjogok érvényesítése

Betegjogokkal kapcsolatos
jogesetek

TARTALOM

A BETEGJOGOK FORRÁSAI

Magyarország Alaptörvénye II. cikk

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

Magyarország Alaptörvénye XX. cikk (1)

„Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény II. fejezet (Eütv.)

Eütv. 5-25. §§; 28-34. §§

A BETEGJOGOK KATALÓGUSA

1. Az egészségügyi ellátáshoz való jog
2. Az emberi méltósághoz való jog
3. A kapcsolattartás joga
4. A gyógyintézet elhagyásának joga
5. A tájékoztatáshoz való jog
6. Az önrendelkezéshez való jog
7. Az ellátás visszautasításához való jog
8. Az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga
9. Az orvosi titoktartáshoz való jog

BETEGJOGOK TARTALMA

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSHOZ VALÓ JOG

Az **életmentő** egészségügyi beavatkozáshoz mindenkinek joga van

A **megfelelő és folyamatos ellátáshoz** való jog jogszabályi keretek között biztosított

Orvos és szolgáltató választás joga

- Gyakorolható az ellátás közben is

Tájékoztatni kell a beteget arról, ha nem lehet a lehető legrövidebb időn belül ellátni, aminek tartalmaznia kell, hogy hol kaphat gyorsabban ellátást

Várólistára helyezésről külön jogszabály rendelkezik

- A várólistára helyezés indokát, várható idejét és következményeit közölni kell a beteggel

AZ EMBERI MÉLTÓSÁGHOZ VALÓ JOG

Kizárólag az ellátáshoz szükséges beavatkozások végezhetőek el

- A beteg ruházatát is csak szakmailag indokolt okból a szükséges ideig lehet eltávolítani

A beteg jogainak korlátozására csak meghatározott ideig, mértékig és módon van lehetőség

A beteg személyes szabadsága akkor korlátozható, ha

- Sürgős szükség esete forog fenn
- Beteg vagy mások élete, testi épsége vagy egészségének védelmében szükséges

A személyes szabadság korlátozását a kezelőorvos rendelheti el, dokumentációs és rendszeres állapotellenőrzési kötelezettség mellett

Várakoztatni csak méltányolható okból és ideig lehet a beteget

KAPCSOLATTARTÁS JOGA

A kapcsolattartás joga magában foglalja

- a szóbeli és
- az írásbeli kapcsolattartás jogát

A kapcsolattartásból ki is lehet zárni bizonyos személyeket

A gyógykezelés ténye vagy egyéb információ nem közölhető harmadik személlyel, kivéve közeli hozzátartozóval

Különleges szabályok

Súlyos állapotú beteg mellett lehet egy fő

Kiskorúval egy szülő vele lehet

Szülés esetén egy nagykorú bent lehet

Egyházi személlyel is kapcsolatot lehet tartani

A kapcsolattartás jogát részletesen a fekvőbeteg gyógyintézmény **házi rendje** szabályozza

Saját ruha és eszközök használata szintén megengedett

A GYÓGINTÉZMÉNY ELHAGYÁSÁNAK JOGA

A beteg a gyógyintézetet elhagyhatja, kivéve

- Ha ez mások testi épségét vagy egészségét veszélyezteti

Az elhagyás tényét a kezelőorvosnak kell bejelenteni, akinek dokumentációs kötelezettsége van

Bejelentés nélküli távozás esetén szintén dokumentációs kötelezettség keletkezik és értesíteni kell a törvényes képviselőt

A gyógyintézményből való elbocsátásról 24 órával korábban tájékoztatni kell a közeli hozzátartozókat

A cselekvőképtelen beteg a törvényes képviselőjének egyetértésével hagyhatja el az intézményt

A TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG I.

A tájékoztatásnak **egyéniesített formában, teljeskörűen** kell megtörténnie

- Kor és pszichés állapotnak meg kell feleljen

Az Eütv. részletes tájékoztatási kötelezettséget ír elő: Eütv. 13. § (2) bek.

A beteget megilleti

- a további kérdés joga
- a vizsgálatok, beavatkozások eredményéről való tájékoztatás

A tájékoztatás ki kell terjedjen az ellátásban közreműködők adataira is

Ha fizetési kötelezettség terhelve egy ellátást, arról előzetesen tájékoztatni kell a beteget

A TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG II.

A tájékoztatásról a beteg lemondhat, kivéve

- Ha másokat veszélyeztetne a betegsége annak ismerete nélkül

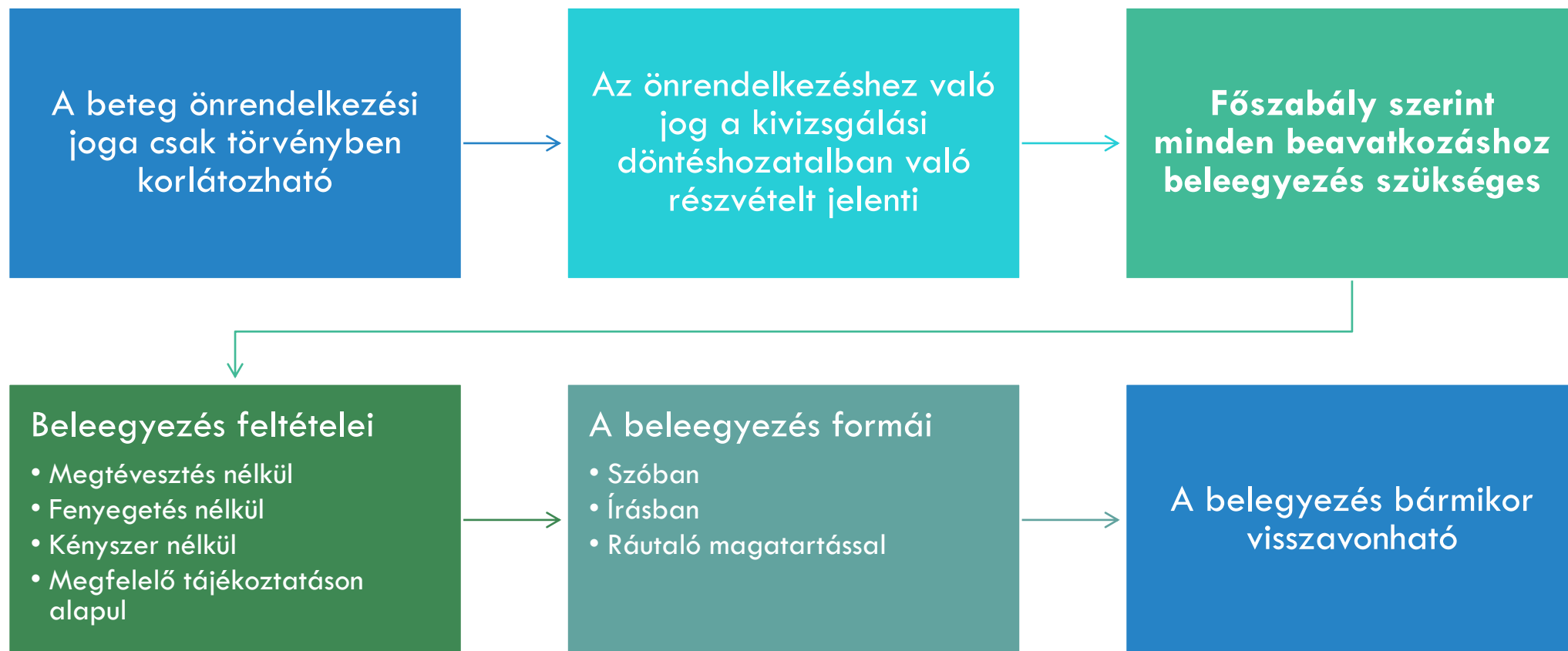
A tájékoztatásról való lemondás csak írásban érvényes ha **nem terápiás célból** kerül sor a beavatkozásra, hanem a beteg kérelmére

A tájékoztatás bizonyos esetekben csak írásban történhet

- Homeopátiás gyógyszer ajánlása esetén

AZ ÖNRENDELKEZÉSHEZ VALÓ JOG I.

AZ ÖNRENDELKEZÉSHEZ VALÓ JOG II.

Cselekvőképes személy megnevezheti azt a személyt, aki helyette gyakorolhatja az önrendelkezési jogot, vagy ebből bizonyos személyeket kizárhat

Ennek hiányában az Eütv. egy meghatározott sorrendet ad arra, hogy ki gyakorolhatja ezt a jogot

A beleegyezést a beavatkozásba vélelmezni kell, ha a beteg nyilatkozni nem képes és

- Jogosult személy nyilatkozatának beszerzése késsedelemmel járna

Invazív beavatkozás esetén akkor, ha súlyos vagy maradandó károsodást okozna a jogosult személy nyilatkozatának bekrésére

Belegyezés nem szükséges

- Mások életének veszélyeztetése vagy
- Közvetlen életveszély esetén

AZ ÖNRENDELKEZÉSHEZ VALÓ JOG III.

Invazív beavatkozás kiterjesztése

- Előre nem látható
- Sürgős szükség vagy
- Aránytalan súlyos teher

Szerv vagy testrész elvesztéséhez vagy funkciójának elvesztéséhez vezető beavatkozás

- Közvetlen életveszély vagy
- Aránytalanul súlyos teher

Életben eltávolított sejtek stb. más célú felhasználása

- Írásos beleegyezés
- Halál utánra szóló rendelkezés is lehetséges

AZ ELLÁTÁS VISSZAUTASÍTÁSÁNAK JOGA I.

Cselekvőképes beteg az ellátást visszautasíthatja, kivéve

- Ha az mások életét, testi épségét veszélyeztetné
- Várandós és képes a gyermek kihordására (életmentő vagy fenntartó beavatkozás esetében)

Forma

- Közokirat
- teljes bizonyító erejű magánokirat
- két tanú jelenlétében való nyilatkozat

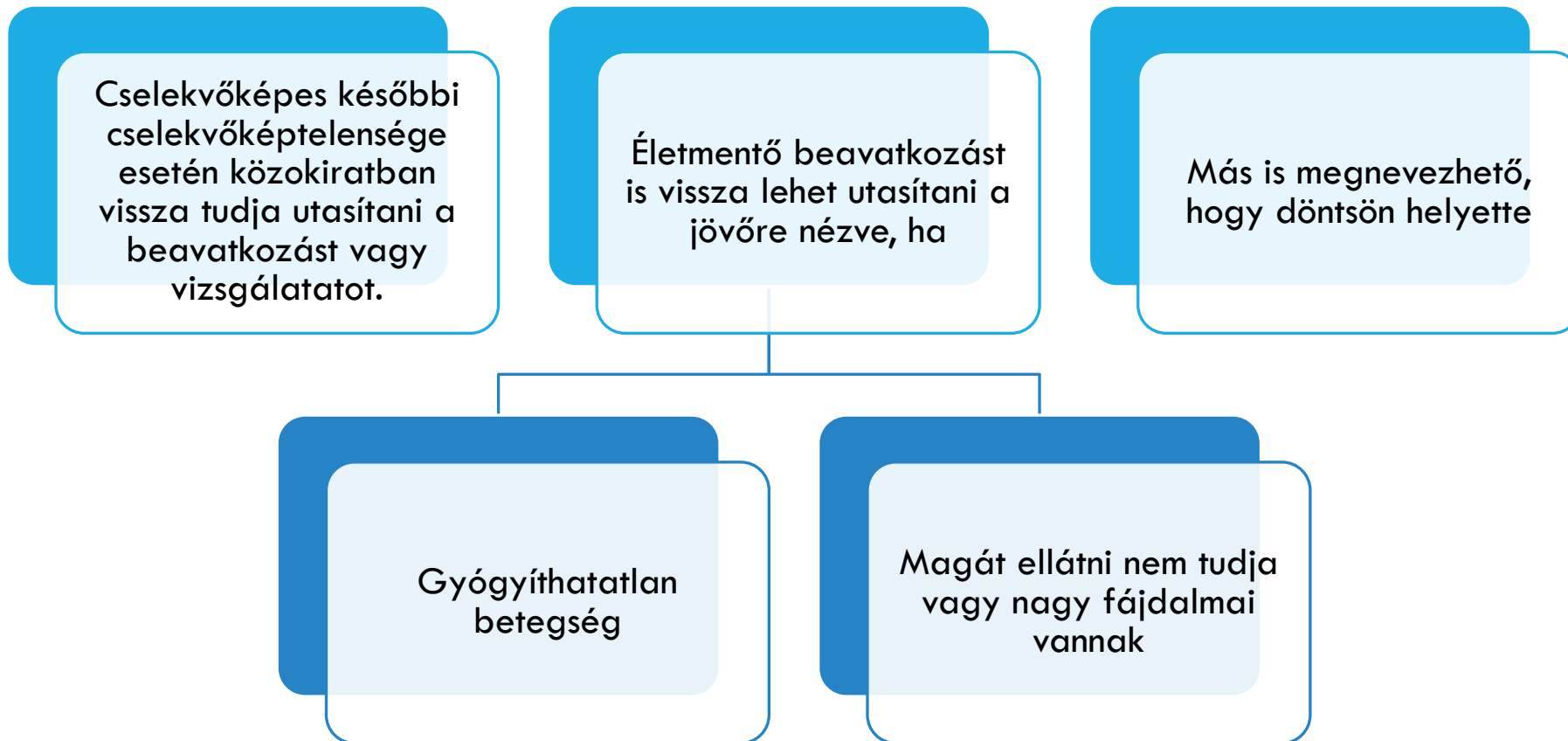
Életfenntartó vagy mentő beavatkozás visszautasítható ha gyógyíthatatlan betegségről van szó és már nincs sok vissza

- 3 tagú orvos bizottság vizsgálja
- 3 nap múlva két tanú előtt meg kell erősíteni

Bármikor vissza lehet vonni

Cselekvőképtelen, kiskorú vagy korlátozottan cselekvőképs nem utasíthatja vissza

AZ ELLÁTÁS VISSZAUTASÍTÁSÁNAK JOGA II.

EGÉSZSÉGÜGYI DOKUMENTÁCIÓ MEGISMERÉSÉHEZ VALÓ JOG

A beteg jogosult a saját dokumentációját megismerni

Elbocsátáskor zárójelentés

Ellátás befejezésekor ambulánslap

Írásbeli meghatalmazással másnak is kiadható az adat

Halál esetén írásos kérelemre a törvénye képviselő, hozzátartozó vagy örökös kérheti

[Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér](#)

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény

ORVOSI TITOKTARTÁSHOZ VALÓ JOG

Az orvosi titkot meg kell tartani

- Az egészségügyi ellátásban résztvevő személyek az ellátás során tudomásukra jutott információk, különösen a beteg egészségügyi és személyes adatai vonatkozásában

A beteg rendelkezik arról, hogy kinek milyen információ adható ki, kivéve a további ápoláshoz szükséges adatokat

Hozzájárulás nélkül is közölni kell bizonyos adatokat

- Ha törvény elrendeli vagy
- Mások élete, testi épsége vagy egészsége védelmének érdekében szükséges

A gyógykezelés során csak a szükséges személy lehet jelen vagy akihez a beteg hozzájárul

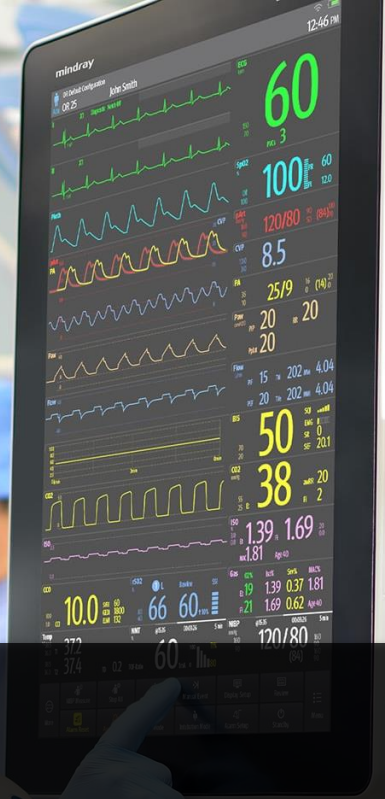
Fekvőbeteg intézménybe kerülés esetére meg lehet nevezni értesítendő személyt

A BETEGJOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

Az Eütv. szerint a beteget tájékoztatni kell jogairól, valamint azok érvényesítési lehetőségeiről még a felvétel vagy az ellátás megkezdése előtt.

Betegjogok érvényesítési lehetőségei

- Panasztétel
- Betegjogi képviselő
- Peren kívüli közvetítői tanács
- Polgári jogi igényérvényesítése
- Büntető feljelentés

BETEGJOGI JOGSETEK

BDT2008. 1884.

I. A gyógyintézet **mentesül** a műtéti beavatkozásra vonatkozó **tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos kártérítési felelősség alól**, ha bizonyítja, hogy a **műtét hiányában is bizonyosan ugyanaz a következmény alakult volna ki**, azaz az alapbetegség adott esetben mindenképpen a fertilitás elvesztését eredményezte volna.

II. Amennyiben egy műtéti beavatkozást követően, az invazív beavatkozás során annak olyan kiterjesztése válik szükségessé, amely előre nem volt látható, az erre irányuló beavatkozás hiányában a beavatkozás kiterjesztése elvégezhető, ha elmaradása a beteg számára aránytalanul súlyos terhet jelentene. *

BDT2016. 3595.

I. A kórháznak az egészségügyi ellátást úgy kell megszervezni, hogy azáltal biztosítsa a betegnek az egészségi állapota által indokolt, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátást.

II. Az **elvárhatóság szintje független attól, hogy az adott időszakban milyenek a beteg kezelésére rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek**; a hétvégi ügyelet tárgyi és személyi feltételeire hivatkozás nem alkalmas önmagában a kártérítési felelősség alóli kimentésre.

BDT2019. 3961.

Amennyiben a páciens hátrányosan megváltozott egészségi állapota mint végeredmény részben sorsszerű megbetegedésével, részben az egészségügyi intézmény eljárásával összefüggésben alakult ki, az egészségügyi szolgáltató csak a magatartásával okozati összefüggésben bekövetkezett hátrányokért felel.

FORRÁSOK

Felhasznált irodalom

Petkó Mihály: Betegjogok, orvosjogok. Debrecen 2014.

Pogány Magdolna: A betegjogok szabályozása és gyakorlata. Szegedi Egyetemi Kiadó, 2007.

Lukács Viktória: A tájékoztatáshoz való jog szerepe az egészségügyben, különös tekintettel a tájékozott beleegyezés elvére. in: Kappel Gergely – Kis Kelemen Bence – Pozsárkó András (szerk.): Az egészségügy és a jog kapcsolata, PTE ÁJK, Pécs 2020.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény

Felhasznált képek

Photo by [Daan Stevens](#) on [Unsplash](#)

Photo by [Javier Matheu](#) on [Unsplash](#)

Photo by [Luis Melendez](#) on [Unsplash](#)

Photo by [Adhy Savala](#) on [Unsplash](#)

Photo by [National Cancer Institute](#) on [Unsplash](#)

**KÖSZÖNÖM SZÉPEN A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**

kis.kelemen.bence@ajk.pte.hu

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA